DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RUBEOLA.

CORRIGENDA.

Pag. 2. lin. 20. *pro* impromtu *lege* in promptu
—— 5. — 1. *post* natum, *insere* sexcentesimo,
—— 7. — 4. *pro* atqui, *lege* atque,
—— - 11--12. *pro* Europae, signo cruce atque magno exercitu,
lege Europae magno exercitu, atque signo cruce,
—— 9. — 1. *pro* omin—*lege* omni—
—— 20. — 7. *pro* pulmonem *lege* pulmonum
—— —. — 11. *pro* non unquam *lege* nunquam
—— 22. — 8. *pro* potuerint. *lege* potuerunt.
—— 26. — 13. *pro* incitantur, *lege* incitarentur,
—— 29. — 9. *pro* purae *lege* pureae
—— 31. — 9. *post* est, *insere* dignoscere,
—— 34. — 3. *pro* creat *lege* creet
—— —. — 17. *pro* aptum, *lege* aptum reddere,
—— 35. — 15. *pro* id circo *lege* idcirco
—— 37. — 4. *pro* capit, *lege* capiat,
—— 39. — 9. *pro* pollebunt. *lege* pollebit.
—— 41. — 6. *pro* novârunt. *lege* navârunt.

DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

RUBEOLA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI,

NECNON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,

Et Nobilissimae FACULTATIS MEDICAE Decreto;

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES PERKINS,

ANGLUS.

—Ουδὲ φθορὰ οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμοῦ ἐμνημονεύετο γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἰατροὶ ἤρκουν τοπρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοίᾳ, ἀλλ᾽ αὐτοὶ μάλιστα ἔθνησκον ὅσω, και μάλιστα προσήεσαν, οὔτε ἄλλη ἀνθρωπεία τέχνη οὐδεμία.

THUCYD.

Ad diem 24 Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

CUM PRIVILEGIO.

TYPIS GEORGII MUDIE ET FILII.

1797.

Hoc amoris fraterni pignus,
Frederico suo dilectissimo,
voluit, Joannes Perkins.
Idibus Junij 1797.
Acad: Edin:

46405

PATRI

INDULGENTI OPTIMOQUE

JOANNI PERKINS,

QUI

PATERNA CURA ET AMORE,

ILLUM

EDUCAVIT,

ET LITERIS INSTITUIT,

HANC DISSERTATIONEM,

PIETATIS

TESTIMONIUM,

D. D. C. QUE

JOANNES PERKINS.

ROBERTO BARCLAY,

LITERARUM SCIENTIARUMQUE

PATRONO,

ILLAS

STUDIORUM PRIMITIAS,

ANIMO GRATO,

ET SUMMA REVERENTIA,

D. D. C. QUE

AUCTOR.

Ηρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγεται, ἐξ Αἰθιοπίας τῆς ὑπὲρ Αἰγύπτου, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον καὶ Λιβύην κατέβη, καὶ ἐς τὴν Βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. ἐς δὲ τὴν Αθηναίων πόλιν ἐξαπιναίως ἐνέπεσε. καὶ τοπρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ ἥψατο τῶν ἀνθρωπων.

Primum autem hic Morbus, ut fertur, initium duxit ex Aethiopia, quae est suprà Aegyptum; deinde verò et in Aegyptum et Africam descendit, et in magnam partem regionis Regis Persarum. In Atheniensium porro civitatem derepente incidit, ac primum in Piraeo homines tentavit.

Thycyd.

De Peste Atheniensium.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RUBEOLA.

JOANNE PERKINS, AUCTORE.

MORBUS de quo pauca scribere nobis consilium est, medicis cùm Graecis tum Romanis omninò, uti videtur, ignotus erat. Saltem a nullo medicorum, quorum scripta ad nostra tempora pervenerunt, aut hic morbus, aut Variola, aevo aequalis, cuique cum eo multa communia sunt, luculenter descriptus est.

Apud quos vetusti scriptores priores partes habent, ii, verbis GALENI aliorumque tortis, tàm Rubeolam quàm Variolam Græcis et Romanis notam esse contendunt. Verum ad fidem difficile est, scriptores ingenio praeclaros, qui signa morborum, quibus sui cives plectebantur, tam fusè dixerunt tamque dilucidè, illas pestes, si notae, silentio praeterituros fuisse, verbisve adeò ambiguis descripturos, ut de aliis quibusdam morbis, quibus itidem efflorescat summum corpus, pariter dici possint.

Quinetiam hi morbi, qui, tanquam cognati, per Europam, quibusdam abhinc saeculis, grassati sunt, tantamque incolis stragem dederunt, apud antiquos Graecos atque Romanos, si his fuissent noti, sicut unicuique hominum apud nos, metum pro se et caris liberorum pignoribus movissent; et haud dubiè commisissent, ut praeclara scriptorum ingenia, ad quae, utpote acriora et magis impromptu habita, incitandum paucioribus stimulis opus esset, eorum et vim et foeditatem dictis exaequarent.

His

His rationibus inducti, putamus Rubeolam juxtà, atque Variolam et Luem veneream, antiquioribus Europae incolis, morbos prorsus ignotos fuisse. Hi morbi vel raros infantes faciunt, vel memorem summo corpori deformitatem relinquunt. Recentiores auctores, quibus eos describendi munus relictum eſt, hoc adeò luculenter exſecuti ſunt, ut, ni opus esset ut academiæ constitutis morem gereremus, de Rubeola scribere prorsus supervacaneum foret.

Quin tempore, quo Europae primùm incubuerunt, Rubeola et Variola multò, quam nostris temporibus, lethaliores essent, dubitari non potest. Verùm, labentibus annis, medici, optimâ curandi ratione proprio aliorumque uſu cognitâ, earum vim uſque eò minuerunt, ut pauciores multò, quàm olim, absumant et deforment. At, quo tamen tempore in Europaeos Rubeola primùm ingrueret, incompertum habemus ; ex incertis enim de origine assumptis certa non possumus concludere.

Literis scientiisque, anno quingentesimo vigesimo secundo post Cneium Pompeium apud Pharsaliam acie a Julio Caesare victum, et post Christum natum quadringentesimo septuagesimo sexto, occidente Romanorum imperio expulsis, philosophi patriâ profugi, et novas sedes quærentes, in Arabiam, cum libris quotquot secum potuerunt transportari, migrârunt. Ibi non multò post Arabici, advenas imitati, ad artes scientiasque ediscendas operam itidem conferre cœperunt.

Rhazes, medicus Arabicus præclarus inprimis, signa cùm Rubeolae tùm Variolae, at confusè et permistè, velut si quoad curationem unum morbum habuisset, scriptis tradidit quæ etiamnùm supersunt. Verùm certiores nos facit, Aaronem quendam, et genere Arabicum, ante eum de Variolis scripsisse. Hic auctor Rubeolam primus, quoad scimus, descripsit, sed non sicut morbum qui tunc primùm apparuit.

Inter Arabes, Rubeola stragem edere primùm

mùm incepit, anno post CHRISTUM natum, vigesimo secundo, quo tempore a MECCA ad MEDINAM MAHUMETES fugit. Hoc circiter tempore, sicuti a quibusdam chronologis accipimus, vel aliquantò antè, magna vis morbi invasit, quæ contactu latissimè celerrimèque vulgata est, et plurimos absumpsit; neque ante quinquaginta dehinc annos, remisit. Hunc morbum Rubeolam fuisse, vero haud absimile est; nam, eo tempore, omnis morbus, si paulo lethalior, pestis nominatus est.

Hìc loci quaeri potest, quamobrem non ante hoc tempus vulgata Rubeola fuisset. Ad hoc quaesitum reſpondetur, antiquitùs inter diversas gentes mercatores rariùs, quam nunc, ultrò citròque commeâsse, neque navibus cursum per invia maria, indice nautica dirigere didicisse: sed mercatoribus, incredibile memoratu est, hac indice a GIVIA Neapolitano anno 1302 fabricatâ, et post aliquantò patefactâ, quám brevi cuncta maria terraeque paterent, atque morbi complures, antea, juxta ac merces,

gentium

gentium quarundam proprii, generis humani communes fierent.

Tempore, quo diximus, tanta cupido dominandi ARABES incesserat, ut MAHUMETE auspice et duce, triginta annis, plurimos populos, antea ne quidem nomine notos, ſub ditionem redegerint, atque imperii juxtà ac religionis fines longè latèque invictâ virtute et ferro protenderint. Neque ſolùm victis libertatem eripuerunt, ſed etiam importârunt novos morbos Rubeolam nempe et Variolam, qui contactu, aegrorum curatione, aëreque exhalationibus ex aegris corporibus infecto, inter eos, quibus ferrum pepercerat, brevi vulgati ſunt, atque plurimos rapuerunt.

Rubeolam in mediterraneis AFRICAE regionibus ortam esse MEADIUS censet *. Sed hunc morbum, undecunque primam originem duxerit, satis constat, per SYRIAM, PALESTINAM, et PERSIAM, neque ita multò pòst, secundum maritimam

* Vide MEAD. de Variol. et Morbill.

maritimam ASIAE oram, in LYCIAM et CILICIAM, a MAHOMETANIS disseminatum fuisse; unde per locos AFRICÆ Mediterraneo Mari proximos grassatus est, atque hinc fretum navibus transgressus in HISPANIAM, totam brevi EUROPAM peragravit.

At non uno tempore nedum itinere importata in EUROPAM Rubeola est. Nostri enim majores, religiosissimi homines, atque se divino spiritu instinctos perperàm rati, in Asiam minorem, coacto undique Europæ, signo cruce atque magno exercitu, quò SARACENIBUS PALESTINAM reciperent, iter, per varios casus multaque rerum discrimina, inauspicatò fecerunt. Hinc post incertum Martem, et magnam cladem datam et acceptam, tandem re infecta, atque exercitu caede, fame, plurimaque mortis imagine, raro, Europam rediêrunt, et novo tabo allato, inter suos quisque cives, Rubeolam Variolamque longè latèque vulgârunt.

Rubeola, postquam per totam evagata erat

Europam, nonnunquam vi ejus aëre aliisve causis cohibitâ, inducias dedit, neque multò post, sicuti interquiescendo refecta, et novam nacta occasionem, denuò ingruit in infantes ac pueros, atque multos orco dedit. Nullus, enimverò, vel nostris temporibus, ferè hominum est, quin seriùs ociùs hoc morbo semel plectatur.

Variolae, cui cum Rubeolâ tanta similitudo est, ut verissimè possit dici, utrisque esse nec faciem unam, nec diversam tamen, sed qualis solet esse sororum, vis et lethalitas insitione tabi, quæ haud ita pridem inolevit, usque eò minuta sunt, ut, qui hinc morbum, corpora alioquin sani, nacti sunt, rarissimè moriantur, vel fiant ore deformes.

Quia verò Variola, ex quo tempore mos inserendi invaluit, longiùs latiùs evagata est, idcirco, ut nonnulli contendunt, tot, nostris quidem temporibus, quot olim, imò forsan et plures, morbo haud insitione tabi vulgato, quotannis absumuntur. Verum probabile tamen

men est, si ubique terrarum, communi omnium consensu, parentes liberis Variolam insito tabo simul impertirent, fore, ut hic morbus prorsùs, vel saltem ferè prorsùs, stirpitùs exigeretur.

HOMIUS Edinburgensis, qui de medicinâ et hominum salute optimè meretur, periculo iterum iterumque compertus est, Rubeolam itidem inseri posse, neque hunc morbum minùs, qùam Variolam, insitione mitescere. Cùm ita sit, quare non omnes medici, HOMIO duce, quam monstravit viam, sequuntur?

DEFINITIO.

RUBEOLA a CULLENO definitur,

"Synocha contagiosa cum sternutatione, "epiphorâ, et tussi siccâ raucâ."

"Quarto die vel paulo seriùs, erumpunt pa- "pulae exiguae, confertae, vix eminentes; et

"post tres dies, in squamulas furfuraceas minimas abeuntes" *.

HISTORIA MORBI.

RUBEOLA a febre acutâ et ardente plerumque incipit. Interdum verò, unà cum signis hujusmodi febris, manifesta ad putredinem proclivitas corpori inest. Hic morbus ferè grassari incipit, Decembris ac Januarii mensibus secundum SYDENHAMUM, vehementiùs latiùsque evagatur usque ad aequinoctium vernum, quo ferè tempore, vis ejus infestissima est. Simul autem ut eò increverit, aliquantisper consistit; tum paulatim inclinat; atque tandem, mense Junio Juliove, omninò decedit. Nostris temporibus verò non semper, cursu tam aequali, gaudet. Decessus verò Rubeolae hoc tempore, haudquaquam perpetuus est. Verum,

* Vide Cullen. Synops. Nosol. Method. tom. II. Gen. xxx.

Verùm, siquando tunc moretur, duntaxat raros plerumque et sparsos invadit, neque ferè unquam, sicut pestilentia, grassatur. Adventus, progressus, et decessus Rubeolae, anni, uti videtur, temporibus conservantur. Appetente enim brumâ, morbus ex latebris, hominum, maximè tamen infantum, generi infestus effugit; hiemali tempore, saevior indies grassatur; vere ineunte, inclinat; tandemque, aestate adultâ praecipiteve, in latebras regreditur. Quae autem sint coeli proprietates, quibus Rubeola modò increscit, modò consistit, modò inclinat, ac desinit, clarè exponere, philosophi nondum potuerunt. Satìs verò constat, frigus vim destillationis, quae Rubeolam comitatur, plurimùm intendere.

Rubeola nequaquam solus morbus est, qui, coeli proprietatibus afficitur. Alii enim morbi plurimi, qui febrem habent, proprietate quadam aëris et frequentiores redduntur et vehementiores. Pestis nempe, aliique morbi pestilentes, nisi primâ in urbem ingressione, quae-

dam aëris gravitas ad vulgandum conſpiret, vel prorsùs innocua fiunt, vel multùm minuuntur. Sic putavit MEADIUS, qui his verbis loquitur.

“ Tabum enim, quod ex puſtulis effluit, in
“ stragulis ac vestimentis aegrotorum concep-
“ tum, ibique haerens et delitescens, fit morbi
“ seminium, in iis mox pullulaturi, in quos
“ sparsum fuerit contactu ; praesertim si anni
“ tempestas atque aëris conditio foverint” *.

Forsan ex quadam aëris proprietate fit, ut Rubeola nonnunquam inflammationis notis insigniatur, nonnunquam putredinis. Diaeta enimverò, et aegri corporis proprietas, etiam, aliquâ ex parte, committant, ut Rubeolâ implicitorum humores, apti ſupra consuetudinem evadant, qui vitium capiant. At diaetam et corporis proprietatem per se efficere, ut humores ad putredinem nimis vergant, non posse, eo satis constat ; quòd in valetudinario, in

* Vide MEAD, de Variol. et Morbillis.

in quo aegri, quorum valetudines regebat Watson, medicus multi nominis, vitae et victûs communitate utebantur, putrescentium humorum signa, quae apparebant, neutiquam omnium Rubeolâ aegrorum communia erant.

Contendit Watson, id quod ipse observavit, duas Rubeolae species, haud secùs atque Variolae, genere convenire, at signis multùm discrepare. Rubeola enim putrida, uti censet, aliam speciem, quam inflammatio comitatur, vi signorum, et periculo quod affert, tantùm excedit, quantùm Variola confluens Variolam discretam.

Rubeola infantes, utpote qui prae aetate aptiores sint, qui tabo pestilente afficiantur, quàm adulti, potissimùm invadit; et perpauci priùs pubescunt, quàm eâ correpti sunt. Semper lethalior est in urbibus populo opulentioribus, quàm in oppidis vicisve rarioribus, non salubriorem modo perflatum habentibus, verùm in quibus pauciores etiam infantes simul implicantur.

Foeminae

Foeminae hysteriae obnoxiae, sicubi in Rubeolam incidant, anxietate, spirandi difficultate, angustiae in faucibus sensu afficiuntur; neque, enimvero, dum his malis vexantur, signa Rubeolae propria apparent.

Infantes, qui tabo Rubeolae infecti sunt, nonnunquam, ineunte morbo, cute nondum papulis efflorescente, morbo comitiali corripiuntur; sed in Rubeolâ forsitan, haud secùs ac in Variolâ, hoc signum raró mali ominis est.

Sanguis detractus ex iis, qui Rubeolâ inflammationem habente laborant, pelliculâ albidum corium colore simulante, qualis omnium morbis inflammationem habentibus aegrorum, sanguini superincrescit ac supernatat, frigescens contegitur, sed quoad caetera sanus apparet.

A compluribus auctoribus gravibus fidisque in primis accipimus, Rubeolam et Variolam eundem simul hominem invadere posse. Hoc veró negant JOANNES HUNTERUS, aliique probi auctores, propterea quòd aliquis, tabo pestilenti

lenti utrorumque simul morborum expositus, altero duntaxat corripitur.

Atque censet RUSHIUS Philadelphiensis, neminem duobus simul morbis, vi aequalibus, posse laborare *.

Mense decembri anni post CHRISTUM natum millesimi septingentesimi nonagesimi sexti, infantem Variolâ discretâ laborantem vidi, qui tabo pestilenti Rubeolae priùs expositus erat, quàm Variolae. Per paucos antè dies, quàm Variolis cutis efflorescebat, magna ex naribus destillatio erat, atque palpebrae, sicut eae Rubeolâ implicitorum, erant purpureo colore saturae. Simul erant circa praecordia gravitas, atque spirandi difficultas. Nihilò tamen minùs papulae, quibus cutis exasperabatur, Variolam manifestârunt. Ex hoc morbo infans ad pristinam sanitatem pervenit, neque decedente eo, Rubeolâ affectus est. In hoc infante febrem, quae papulas Variolae praegressa

* Vide RUSH on the Yellow Fever.

praegressa est, haud secùs ac eam quae lenticulas Rubeolae, destillatio comitata est; neque sanè erat, quamobrem, frigore ortam esse existimarem.

Ineunte Rubeolâ mitiore, aeger inalgescit et inhorrescit, neque rarò frigus et calor corpus vicissim permanat. Aliquantò autem pòst, aeger incalescit, sitit, parum appetit, fastidit, imò interdum evomit. At haec tamen signa nequaquam omnibus aequè vehementia sunt.

Lingua inalbescit, at humida est; atque comitatur, nonnunquam antegreditur, tussis, quae ab iis, qui talem antè audiverint, facilè cognoscitur.

Paucos ante horrorem dies gravedo est, adeòque intumescunt palpebrae, ut si infanti, dum grassatur Rubeola, et postquam fuit, quòd huic expositum esse suspicemur, intumescant, accessus hujus morbi expectandus est. Simul est spirandi difficultas, quae, magna si sit, periculum minitatur. His malis increscentibus, summa cutis, quarto quinto sextove diebus, lenticulis

lenticulis maculas, quas pulicum morsiunculae faciunt, simulantibus efflorescit. Hae verò lenticulae cutem adeò parum exasperant, ut manibus magis, quàm oculis, paululùm exstare percipiantur. Si plurimae sint in eodem loco confertae, coalescunt, et cutem perfundunt manifesto rubore.

Lenticulae primùm in faciem apparent, deinde per caeteras deinceps partes summi corporis. In extrema autem membra, adhuc minùs, quàm in faciem eminent. Lenticulis provenientibus, febris, caeteraque pleraque signa molesta, quae illas praenuntiârunt, plerumque adeò non mitescunt, ut intendantur. Spirandi in primis difficultas multò, quàm antea gravior est. Raro autem pòst, quàm apparuerint papulae, urget vomitus *.

* Tissotius ait (" après l'éruption), les vomissemens " cessent, il est vrai, presqu' entierement, mais la " fiévre, la toux, le mal de tête continuent". Vide " Avis " au Peuple," tom. I.

Lenticulae paucos pòst dies, modò duos, aliàs sex, quàm iis variata sit summa cutis, arescunt. Facies aspera fit, atque, ex rubicundâ, subfusca; neque multos pòst dies, lenticulae ex cute resolutae sicut furfures, decidunt. Etiam in summum caeteri corporis vix ullae nunc lenticulae remanent. Decidentibus autem lenticulis, cuticula et ipsa cùm membrorum tum trunci corporis, a subjacente cute squamatim resolvitur.

Lenticulis et cuticula decidentibus, febris desinit; atque eodem ferè tempore, praeceps alvi profluvium subsequitur, quod, utpote salutare, non, nisi vires nimis dissipet, medicamentis sistendum est.

At, accedente et urgente Rubeolâ malignâ, quam perattentè animadvertit, et descripsit Watson, malis non per omnia iisdem aeger vexatur. Magna ipso initio debilitas est, dum sicut in mitiore Rubeolâ, oculi illachrymantur, et tussis urget.

Secundo die, magna vis febris est, capitis gravedo

gravedo et dolor. Die eodem procedente, lenticularum eruptio incipit, et, praecipite in occasum, plerumque finitur. Tum autem febris et anxietas intenduntur: molestissima spirandi difficultas est: tussis vehemens, quâ tamen nihil ex pectore redditur, urget; simulque signis haud ambiguis, pectoris inflammatio indicatur.

Cutis interea sicca est et arida; rubrae, nitentes, dolentesque fauces: arteriarum pulsus exiles ac celeres, sitis vehemens; permagna debilitas.

Tot, sicuti a WATSONE accipimus, tamque gravia mala, primo Rubeolae malignae stadio, aegrum premunt. Haec tamen mala levia sunt, prae iis, quae, evanescentibus lenticulis, et calore febris remittente, protinùs subsequuntur.

Hoc circiter tempore, tussis, spirandi difficultas, praecordiorum gravitas, necnon inquietudo et anxietas, graviùs, quàm dum lenticulis efflorescit summa cutis, urgent. Oculi pejus

se habent. Minùs sanè inexplebilis sitis est; sed arteriarum ictus parvi sunt, celeres, inaequales, et exploratu difficiles. Vires, ferè ex toto, fugiunt, atque mortis praenuncium, accedit delirium.

Cadaveribus quorundam hoc morbo defunctorum, a Watsone incisis, Pleura pulmonum ei costarum hìc illîc adhaerens conspiciebatur; cavum thoracis effuso sanguine oppletum; nonnunquam pulmones sphacelo corrupti. Pus verò non unquam reperiebatur; ex quo patebat, inflammationem semper in gangraenam et sphacelum praecipitem transiise.

CAUSAE REMOTAE.

Ex his causis nonnullae proclive in Rubeolam corpus faciunt; alia, proclivi jam corpore, morbum concitat.

Ad primum genus pertinet irritabilitas humani corporis, infantili potissimùm aetate propria. Hanc ob caufam, infantes saepiùs, quàm

quàm adultos, Rubeola inceſſit. Illi enim, ut aliqui putant, prae acriore sensu et majore irritabilitate, quibus sunt sapientissimo rerum opificis consilio praediti, morbis inflammationem habentibus magìs, quàm qui jam adoleverint, obnoxii sunt.

Eodem genere comprehenduntur causae, quotquot hominum corpora perquam debilitant, muneribusque imparia reddunt. Haec faciunt magna vis tàm frigoris quàm caloris; pervigilationes nocturnae; frequens nimis cum Venere consuetudo; ebrioſitas, vita sedentaria; fatigatio gravis, diuve nimìs continuati laboris.

Porrò, dubitari vix potest, quin quaedam coeli conditiones committant, ut Rubeola tàm accedat, quàm, ubi accesserit, diutius grassetur. Ignorat enim nemo, hunc morbum cùm vehementiorem esse, tum plures multò afficere, praecipiti hieme et ineunte vere, quàm aliis ſolet anni temporibus.

Hic morbus, et alii plerique, qui efficiunt

ut

ut papulis efflorescat summum corpus, tabo speciali, suo quisque, concitantur; quod prae varia indole, signa horum morborum cujusque propria efficit. Adeò verò subtile hoc tabum est, ut nostris sensibus percipi, aut explorari nequeat. Quocirca, qua naturâ polleat, deprehendere medici vel ingenio clarissimi nondum potuerunt.

CAUSA PROXIMA.

Rubeolae, haud secùs ac aliorum morborum, causam proximam cognoscere, medici summo studio conàti sunt. Sed, quàm parùm processerint, satìs ex obscuritate conficitur, quâ, haec res, quamvis ad medicinam excolendam tam necessaria, etiamnum involuta latet.

Ad nullam medicinae partem, majus studium curamque medici converterunt, quàm ad eam, quae proximas morborum causas prosequitur: nulla si optatò perquisita et perspecta, ad

ad medicinae incrementum, et hominum salutem plus conferret.

Ignorantia et errores hujusmodi causarum, quibus versati sunt medici et versantur, haud dubiè commiserunt, ut hi in diversas et contrarias curandi vias processerint, etiamnumque persequantur, et sic non obstiterunt modò, ne subtiliùs excoleretur medicina, verum aegris quoque exitium forsan haud raрò fuerunt.

Morborum et caeterarum naturae rerum, causas perspicere, nostrum fortasse captum exsuperat. Verùm cognitis tamen incrementis, quibus nuper omnes ferè scientiae paulatim auctae sunt, neque desperare neque socordiâ torpescere oportet. Causarum etenim morborum proximarum cognitio, si perattentè animadvertendo hujusmodi causas reapse cognoscere possemus, nos ad optimam, quâ, morbi curentur, rationem dirigeret; neque profectò uti nunc, quâ ratione curandi sint, ex cognitis solùm juvantibus et laedentibus judicaremus.

Multi

Multi auctores magni nominis, et ex ingenio clari, haud sine ratione contendunt, proximam Rubeolae, Variolae, et caeterorum morborum, quibus efflorescit summa cutis, intestinum sanguinis esse motum, tabo speciali pestilente concitatum, eique profectò haud absimilem, qui in liquoribus fermentescentibus cietur. Haec opinio, quam, multis abhinc saeculis, RHAZES accepit, et quae, paucis mutatis, vel ad nostra tempora pervenit, primo aspectu haud absurda, imò verisimilis, videtur. Radicitùs autem excussa objectis obnoxia est, quorum multa quae dissolvi nequeunt, eam juxtà, atque alias, solis conjecturis inniti ostendunt.

Qui hanc opinionem defendunt, ii putant, tabum pestilens, quo, Rubeola concitatur, efficere ut sanguis fermentescat, et quam hujus partem ad illius similitudinem converterit fermentatio, eam summo corpori deponi.

Huic autem rationi objici potest, sanguinem a quolibet Rubeolâ aegroto detractum, nulla re ab eo diversum esse, qui elicitur ex aegris,

qui

qui aliis morbis inflammationem habentibus laborant.

Quinetiam, quies in quibusdam, in aliis commotio lenis, ut periculo compertum est, ad benè fermentandum admodum neceſſaria sunt. Nulla autem quies datur sanguini, qui, dum vivitur, irrequieto ambitu movetur, consumitur et renovatur.

Urgente porrò Variolâ, pus non videtur cuti primùm deponi, sed potiùs hìc postea pustularum inflammatione ac suppuratione moveri; neque, premente Rubeolâ, lenticulae quibus variatur summa cutis, suppurationem omninò subeunt.

Denique, fermentatione concessâ, multa ſigna morbi exponere nequimus; in primis quare hoc homines semel tantùm afficiantur. Namque, quanquam sanguis, qui, sicut illi contendunt, fermentationem subivit, aliquandiu postea parùm aptus maneat qui fermentescat; tamen quum sanguis haud dubiè, quotquot eunt dies, mutetur, et, tempore haud longo, prorsùs re-

novetur, quid obstat, quò minùs sanguis per omnia novus, atque nullae cujus partes adhuc fermentatae sint, fermentationem subeat? Atque adeò, antequàm sanguis potest, ex toto, renovari, Rubeola interdum eundem hominem iterùm afficit, cujus profectò exempla a SYDENHAMO memorantur *.

Alii sunt auctores, quibus videtur, tabum pestilens, quo Rubeola movetur, cutem stimulando prolem sui similem generare, quae, ut maculis varietur cutis, efficiat; atque nervos semel hoc stimulo incitatos, irritabilitatem, prae qua apti erant, qui eo incitantur, amittere, neque unquam denuo redipisci.

Prior hujus opinionis pars prorsùs conjecturalis est, nullis omnino argumentis confirmata, neque profectò, pars posterior ullos habet in se numeros veritatis. Quanquam enim concederemus, nervos hoc stimulo simul incitatos, ineptos aliquandiu futuros esse, qui eodem iterum

* Vide SYDENHAMI Opera omnia.

iterum incitarentur, tamen nihil, quòd scimus, est, quamobrem speciali quolibet stimulo fugace nervos, quod superest aevi, eidem prorsus inexcitabiles reddi, concludamus.

Quum, cognitis his objectis, opiniones, quas memoravimus, falsas putemus, neque aliam noverimus, quae per omnia vera est, confiteri, nos causae, de qua disputatur, ignaros esse decet; et sperare, volventibus annis, res naturae perattentè animadvertendo, medicos artem medicinalem subtiliùs exculturos, et fore aliquando ut causae morborum proximae, juxtà atque haud ita pridem alia multa obscuritate itidem involuta, menti perluceant.

PROGNOSIS.

Quum, quid eveniat, incertum sit, ut tanti intersit medici, ut vera praedicat, oportet nihil de morbi eventu priùs portendere, quàm, quae notae bonae sint, quae malae, utrùm illae

plus spei, an hae timoris, injiciant, secum in animo consideraverit.

Si Rubeolâ haud lethali grassante, febris lenticularum praenuncia non vehemens fuit, bonum est; resolutis ac deciduis lenticulis, si supervenit modicum alvi profluvium, bonum iterum: si calor modicus et tolerabilis est, bonum id quoque: optimum denique est, et morbi ad sanitatem perventuri index, si summum corpus aequaliter totum leni sudore humescit.

Contrà verò gravis morbi periculum est, ubi magna vis febris ardentis lenticulas antegreditur, ubi, dum his efflorescit cutis, intenditur; ubi, iisdem decidentibus, non levatur quidem, sed aequè concitata continuat. Neque verò bonum signum est, continuâ fere tussi, et spirandi difficultate, graviter urgeri; mali etiam morbi testimonium est, habere pectus et praecordia inflammata, dolentia, dura. Periculosa alvus est, quae, sub finem, fluens vires dissipat, et conquiescere aegrum in cubili non patitur.

patitur. Pessimi etiam morbi signum est, lenticulas intus recedere, et protinùs supervenire delirium; ad ultima verò jam ventum esse, et denunciari mortem, testantur lenticulae purpurae vel lividae, multi sudores, convulsiones, extrema membra frigida.

SYDENHAMUS censet, Rubeolam simplicem, si modò peritè curetur, omni prorsus periculo vacare *. Ad ejus autem sententiam simpliciter accedere medicos idcirco non oportet, quòd, apud vulgus hominum si valeret, ignorantia aut incuria medicorum, si fortè quem aegrum vis morbi absumeret, temerè accusarentur, atque fama benè parta immeritò attereretur.

Quinetiam, sententiâ SYDENHAMI simpliciter acceptâ, non secus, atque haud raró accidit, opus esset, quae hominum, cujusque sua, proprietates sint, animadvertere; idoneo regimine, corpora eorum, qui jam contagione labefacti sint,

* Vide SYDENH. de Morbillis.

sint, quive in eo sint ut labefiant, apta reddere, quae levi morbo corripiantur.

Watson indicia periculosae Rubeolae adeò expressè conscripta ante oculos posuit, ut ejus verba citare quàm vertere, satius putaverimus.

"Of those who died, we lost few in the "first stage of the disease; several on the two "or three first days of the second; more be-"tween the second and third week; some in-"deed died more than a month after their "being first attacked; of those who died, "some sunk under laborious respiration; more "from a dysenteric purging, the disease having "attacked the bowels, and of these one died "of a mortification in the rectum; besides this, "six others died sphacelated in some one or "more parts of the body."

"Two girls had ulcers in their mouths and "cheeks, which last was so corroded by "them, that the cheek from the ulcers within "sphacelated externally before they died *."

Quando

* Vide Lond. Med. Obfervat. and Inquiries, vol. IV.

Quando haec signa aegrum non premunt, et ea, a quibus morbus incipit, levantur, rarò est quamobrem de futurâ salute desperemus.

DIAGNOSIS.

Rubeolam aliis morbis, quibus cum eâ signorum quorundam communitas est, uti utilissimum est, sic non arduum aut difficile.

Quatuor omninò morbi sunt, quibus intercedit similitudo cum Rubeolâ, scilicet Variola, Varicella, Scarlatina et Catarrhus. Quibus itaque notis illa ab his singulis dignoscatur, paucis dicendum est.

Urgente Variolâ discretâ, summa cutis, tertio die in noctem vergente, papulis eminentibus efflorescit. Contra Rubeolâ, summa cutis, vesperascente quarto, imò interdum seriùs, lenticulis vix saepe ne vix quidem eminulis variatur. Progrediente illo morbo, papulae in pustulas gibbas globulantur quarum humor len-

tescit,

tescit, albescit, flavescit, tandem in pus concoquitur.

Lenticulae porrò, quibus summum Rubeolâ aegrorum corpus erubescit, postquam resolutae deciderint, non memores sui notas in cute relinquunt; sed post Variolam foedissima in cute haud rarò vestigia manent. Huc accedat, quòd, Variolâ mitiore, febris, papulis erumpentibus, levatur vel prorsùs desinit; at, praesente Rubeolâ, febris, provenientibus lenticulis, plerumque adeò non remittit aut finitur, ut increscat, et quàm antea, concitatior continuet. Varicellâ impliciti, non, sicut Rubeolâ laborantes, destillatione afficiuntur; atque papulae, quibus summum illorum corpus, secus atque lenticulae quibus horum, erubescit, non solùm incerto tempore apparent, sed etiam, seriùs ociùs, in pustulas convertuntur aquoso humore plenas.

Scarlatinam et Rubeolam internoscere, primo intuitu haud aequè facilè videtur. Illo enim morbo implicitorum, juxtà ac eorum qui

hoc,

hoc, quarto die ab adversae valetudinis initio, summa cutis rubris efflorescit lenticulis, quas tumida intentaque facies antegreditur. Illi verò, secùs atque hi, praeterquam quòd leviore destillatione afficiuntur, imò quibusdam hujus signis, frequentibus nempe sternutamentis, et pituitae ex naribus profluvio, omnino vacant, fauces rubras habent et dolentes. Praetereà, Scarlatina quàm Rubeola, pulmones inflammatione rariùs incessit.

Rubeola signis sibi propriis, tussi nempe sicca ac sonora, palpebris tumidis atque demissis, et lenticulis quibus, quatuor post dies, summum corpus erubescere facit, satìs a Catarrho distinguitur.

Denique, medicum haud ignorare oportet, quis morborum, quibus quorundam communitas signorum est, viciniâ grassetur; nam, hoc cognito, ex parte similes cùm faciliùs tum certiùs discernere et internoscere poterit; neque quis medicorum parvi putet, morborum parte similium discrimen. Namque cùm apud

medicos vel observantissimos morborum discriminis studiosissimosque, errorem interdum creat similitudo, memoriâ teneant omnes, inexperti expertique, qui, discrimine neglecto nihilive habito, de morbo erret, eundem etiam de curatione erraturum, neque raró vituperandâ medicinâ commissurum, ut vel aegrius sanetur morbus, vel aeger miserandus ad plures migret.

CURATIO.

Quanquam medicina nequit obstare, quò minùs eorum, qui contagione Rubeolae labefacti sunt, summum corpus constituto naturâ tempore lenticulis rubris efflorescat; tamen, adjuvante regimine, potest, signa levando, hunc morbum minus lethalem reddere.

Medico, cui curae est Rubeolâ implicitus, consilium esse debet, corpus minùs aptum reddere quod inflammationem concipiat; atque interea, graviora mala, quibus premitur aegrotus,

tus, levare. Qua ratione haec faciat, paucis dicendum est.

CONSILIUM PRIMUM.

TEMPERIES. Calor vehemens, quippe cùm, uti periculo compertum est, febrem augeat, inflammationem pulmonum, si qua est, intendat, et sic in summum discrimen adducat, Rubeolâ laborantibus perniciosus est.

Verùm ex magna vi frigoris, haud minus discriminis timendum est. Non modò enim impedit, quò minùs lenticulae proveniant, verùm sternutamenta quoque, gravitatem in capite, pituitae ex naribus profluvium, caeteraque destillationis signa, molestiora reddit.

Quia autem, ut docet experientia, frigus variolâ aegrotis plurimùm proficit, idcirco nonnulli, ex similitudine hujus morbi atque Rubeolae inducti, aequè hoc morbo correptis profuturum temerè concluserunt. In hac verò re, sicut haud rarò accidit in multis aliis,

errorem

errorem creavit similitudo. Namque, etsi hi morbi, quoad signa quaedam, ex parte similes sint, tamen utrisque eadem per omnia curatio haudquaquam convenit. Quantùm porrò, haec similitudo postulare videtur, ut Rubeolâ aegri frigori objectentur, tantùm alia similitudo, ea nimirum Rubeolae et destillationis, requirere, ut frigus evitent.

Est igitur modus in temperie, neque ex Rubeolâ laborantibus salutarem mediocritatem impunè transilire licet.

DIAETA. Cibos ex infirmâ materiâ, et potus dilutiores, quales corpus neque multùm irritent neque stimulent, esse oportet. Potus tamen, quibus acida admixta sunt, quippe cùm tussim plerumque moveant vel augeant, non Rubeolâ aequè, ac Variolâ implicitis conveniunt. Aqua cocta ex hordeo, vel ex oryza, vel in quâ mucosa quaedam, gummi velut Arabicum, soluta sint, caeteris potibus anteferenda est.

SANGUINIS

SANGUINIS MISSIO, si magna vis febris, spiritûs difficultas, et praecordiorum gravitas, urgeant, plerumque necessaria est. Cùm verò inflammatio rarò pulmones priùs capit, quàm lenticulae apparuerunt, haud saepe opus est, ut detrahatur sanguis, dum hae provenerint. Et tunc quidem, ni requiratur, detractio differenda aliquantisper est, donec superveniant signa, quae eam desiderent.

Ex adultis tamen plenis, atque ad inflammationem pronis, sanguinem et priùs elicere, quàm lenticulis summa cutis erubuit, ne gravia sint signa superventura, profectò haud inutile est.

SYDENHAMUS sanguinem ex iis Rubeolâ correptis emittendum non curabat, nisi mala pectoris increscentia desiderarent. Et profectò, ni hoc accidat, non videtur esse, quòd aegri jacturam vitalis humoris, atque dolorem ex venam abscindendo, paterentur. In teneris porrò infantibus periculum est, ne metu,

tu, quo sanguine seu venam feriendo vel aliis modis detracto, eorum animi perturbentur, febris exasperetur, potiùs quàm molliatur.

MEADIUS, contrà, praecipiebat, ut, ineunte Rubeolâ, sanguis eliceretur, et SYDENHAMO errori vertit, quòd non itidem eliciendum curaret *.

Satis autem constat, ex scriptis suis, SYDENHAMUM vel solitum esse, quoties vis inflammationis desideraret, praecipere, ut sanguis eliceretur †.

PURGATIO. Alvum catharticis, ex iis quae corpus refrigerant, salibus nempe neutris, emollire, multùm ad febrem, quae lenticulas antegreditur, levandam pollet, et, ni vehemens haec sit, sanguinem mittere supervacuum faciet.

BALNEUM. Pedes, et crura, pube tenus, aquâ tepidâ fovere, utile compertum est, utpote

* Vide MEAD. de Morbillis.

† Vide SYDENHAM. de Morbillis anni, 1670.

pote quod non solùm febrem minuat, sed etiam, ut lenticulae, sicubi moram fécerint, promptiùs proveniant, efficiat.

VOMITUS, interdum, praesertim ipso Rubeolae initio, plurimùm prodest.

EXULCERATORIA, si magna vis inflammationis pectus ceperit, et si, recedentibus lenticulis, tussis urgeat, thoraci superimponere, multùm ad haec mala levanda, pollebunt.

AQUAE TEPIDAE vapores, aptae machinae ope, in pulmones inhalare, ad molestam tussim, sedandam, vel saltem levandam, efficacissimum periculo compertum est.

PAPAVERATA, quoties insomnia, inquietudo et tussis urgeant, ab aegro, ut ab his morbis levetur, assumenda sunt.

CONSILIUM SECUNDUM.

ALVI PROFLUVIUM, quod, Rubeolâ inclinatâ, haud rarò supervenit, neutiquam continendum est, ni adeò praeceps sit, ut aegri vires labe-

factet,

factet, et dissipet. Quoties verò est, quamobrem alvi inflammatione concitari reamur, quò cohibeatur, sanguis est semel iterumque, at parcè, mittendus.

PUTREDINIS, signis nigris, scilicet maculis, quando ex quâvis causâ, oriuntur, vino, cinchonae cortice, et acido sulphurico, obviàm quamprimum eundum est.

Simul ut decessit Rubeola, utile erit lenioribus catharticis alvum compluries emollire, ne, ut hoc neglecto, haud rarò, inflammatio oculos aut pectus capiat.

TUSSIS et *PHTHISIS*, si, post Rubeolam, sine levamine continuent, optimè levantur exiguitate sanguinis detracta, leni exercitatione, diaeta parca, et aperto Jove. Neque profectò, ulla mora interponenda est. Namque, ut ait Tissotius, " il arrive souvent, que l'eloignement des secours, fait qu'on néglige trop les " restes de la maladie, surtout la toux, et " alors il se forme une veritable suppuration " dans le poumon, avec une fièvre lente ; j'ai

" vu

"vu plusieurs enfans dans les villages perir de "cette façon." *

INSITIO.

Caeteris rei nostrae partibus absolutis, tantùm restat, ut de Rubeolae insitione perpaucis dicamus, re sanè magni momenti, at cui operam medici nondum satìs navârunt.

Ut insitio, ad vim variolae mitigandam, non solùm efficiendo ut pustulae distinctae sint, sed etiam febrem secundariam arcendo, tantùm potuit; ita, similitudine signorum cognitâ, quibusdam medicis, imprimis Homio, insitione Rubeolam pariter mitigari posse, verisimile visum est.

Neque enimvero insitio, ab hoc praeclaro auctore tentata, secùs expectatione cessit. Ex periculis enim, quae fecit, compertus est, eos, quibus insita est Rubeola, minùs aptos

 esse,

* Vide Tissot, Avis au Peuple, tom. 1.

esse, quorum pulmones inflammatione afficiantur, quique hinc detrimentum capiant aut absumantur.

Sed eadem experimenta ab aliis facta, non omninò ad spem responderunt.

TISSOTIUS, cui Rubeolam auspicatò inseri videndi occasio sublata est, laudibus prosequitur his verbis:—" L'on a inoculé la rougeole " dans les pays, ou elle est très mauvaise, et " cette methóde, auroit aussi de grands avan- " tages dans celui ci; mais il en est comme " l'inoculation de la petite verole, elle ne peut " être utile au peuple qu' au moyen d'un ho- " pital." *

* Vide TISSOT, Avis au Peuple, tom. I.

